

R E G É L Ő.

PESTEN Vasárnap Június 9^{kén} 1833.

Megjelen társával együtt hetenkint kétszer Vasárnap és Csőtörtőkön.
Évnegyedi díja helyben 1 ft 36 kr borítéktalanul; postán 2 ft ezüstben.

Három évnegyedre helyben 4 ft 48 kr; postán 6 ft.

AZ ELŐFIZETŐ SZÉPNEM.

Glaser Anna assz.

Katona Zsuzsanna, Szabó Istvánné.

Kemény Antonia, Schwartz Ferenczné.

Szeleczky Karolina, Apor Lázár báróné.

Szűts Ágnes, Halász Sámuelné.

I. TÖRTÉNET ÉS ELBESZÉLLÉS.

Egy Angolyné

a' como-i bérczek banditáji között.

Ezen lelkes Asszony így beszél-li-el viszontagságait.

Setét volt az éj, 's vezetőink egyikének fáklyája elég-vén éppen akkor gyújtá-meg az általam neki nyújtott kis lámpát, midőn a' bokorból durva hangon „A s p e t t a (meg állj)!” szózat dörgött felénk. L a d r o n i (haramiák)! kiált rémülve a' vezető, mig e' közben egy férjfi lélekszakadva ugrik elő, 's öszvérem kantárját megragadja. „Haramiák, haramiák! — kiálték az óbester 's hitvese után, kik a' más-ik vezetővel jól előre haladtak — az Istenért, szabadit-sák-meg magokat!” Meghallván kiáltásomat vezetőjökkel, ki öszvérjek egyikének farkához kapaszkodott, egy pil-lantat alatt eltűntek. A' lehegő lator, erősen tartván ösz-véremet, fenegetve kiáltá: „D e n a r i s u b i t o (pénzt ha-mar)!” Felelet gyanánt úgy csaptam a' lámpát szeme közé, hogy kábulva tántorgott vissza, 's a' gyertya elaludt. Ek-kor hegyes botommal hamar megdöfém az öszvér oldalát, mire ez kirántván magát a' bojnyik kezeiből, kövön bok-ron odább ugrott velem. Nem hallván magam után jönni üldözőmet, gondolám, hogy szerencsésen megszabadultam, 's nohā minden pillantatban féltem, nehogy Absalon-kint valamelly fán fenakadjak, de még csak egyszer sem ütőd-

tem valamihez. Öszvérem szüntelen nyargalt; világot lá-
ték, mit az óbester fáklyájának véltem; már-is örültem
szabadulásomon, midőn oda érvén magamat fegyveres ha-
ramiák közepette szemlélttem. Tüsténti halálomat várván
kérdés nélkül nyujtám oda erszényem, 's könyörögve ese-
dezém éltemért. De azok nem-is figyelvéu kérésemre, többi
pénzemet 's órámat kívánták, és midőn bizonyosokká tenném,
hogy minden értékű jószágom már átadtam volna, a' vezér
röviden tanácskozáva társaival, ama határozásukat adá tud-
tomra, hogy írnék barátimnak olly tartalmú levelet,
mellynél fogva váltságomért ezer koronás tallért tegyenek-
le. E' levelet majd ő két emberei által elküldi; ha a' pénzt
megkapják, akkor annak, ki értem fog jönni, ki fognak
adni, ha nem, úgy meg kellett halnom. Sikeretlenek vol-
tak minden ellenvetésem. A' vezér azonnal tintát, papi-
rost hozatott, 's én Cleveland óbesternek Cantenabbia-ba le-
velet irtam; mivel pedig megeshetett volna, hogy az óbес-
ter futása közben ama helységet elhibázhatta, tehát azon
utasítást adtam, hogy ezen esetben vigyék a' levelet L.
lord-hoz. Képzeltetni, hogy barátimhoz leggyorsabb se-
gedelmért esedeztem, mivel a' haramiák semmikép sem
akartak öt óránál hosszabb ideig várakozni, minthogy a'
mint mondák, még hosszú utat kell nekik tenni egy másik
rablás végett, melyre most igyekeznek, 's azon kívül-is
elakarnak egymástól nem sokára válni, mivel a' Sbirr-ek
(Rendőrok, Gensdarmes) már nyomukba járnak. Hijában
könyörögtem, hogy amaz esetre, ha barátim olly hamar
ki nem kerithetnék a' pénzt, engem inkább vigyenek ma-
gokkal ama másik rablás helyére, mivel bizonyosokká te-
vém őket, hogy barátim a' váltságbért okvetetlen megad-
ják, csak elegendő időt engedjenek nekik. De a' vezér kér-
lelhetlen maradott. „Ha ő nem teljesitené pontosan fenege-
téseit, mondá hidegen, úgy soha sem kapna váltságbért;
ez okból, ha már egyszer becsületi szavát adta, hogy va-
lamelly foglyát a' kijelelt órára megöli, akkor szavát
meg-is kellett tartania. Nem régiben-is kéntelenítetttek
egy asszonyt megölni, kinek véres holt teste most-is a'
szomszéd hegytetőn fekszik, mivel váltságpénzét a' kijelelt

időre meg nem hozták.“ Borzadtam ama gondolaton, hogy néhány óra múlva ugyan ezen sors várakozik reám-is.

De bár mennyire féltem a' haláltól, azonban még más borzasztóbb félelem fogott-el. Mert a' banditák egyike olyas mivel fenegetett, melly ereimben szinte minden vért megaltatott. Minek előtte tehát a' levelet megírnám, tudtára adám a' vezérnek, hogy, mivel becsületem kedvesebb előttem életemnél, én, ha ő azért jót nem áll, éltemért egy krajtzárt sem adok. Igérte, hogy, mennyire lehetséges lesz, védni fog, mert csudálta bátorságom és elszánásom, mellyet az elsőben megtámadó banditától megszabadításomkor mutattam, 's azt monda, hogy mivel illy brava ragazza (derék leány) volnék, mindent elkövet érettem, mi hatalmában leend. Azonban, hozzá tévé, hogy ő nem képes mindenkor az asszony-személyeket oltalmazni, mert a' bandának nőtelenjei — ('s csak a' vezérnek szabad feleségesedni) — minden asszonyt, ki kezeikbe kerülne, törvényes zsákmányjoknak tartják. Végre még-is azon ígéretet nyertem-ki tőle, hogy inkább maga döfi a' kést szívébe, hogy sem személyemmel méltatlan bánást engedjen valamellyiknek.

Ezen beszélgetésünk utközben történt, midőn ő oldalam mellett lovaglott, 's a' többiek kissé hátrább maradván követtek. Az alatt elértük a' haramiák barlangját, melly márvány szirtek között úgy el volt fedve a' kövek 's bokrok által, hogy tapasztalatlan szem valamelly lakásnak legtávolabb nyomára sem akadhatott volna. Nyílásán majd csak kézen lábon másztunk-be, 's azután téres márvány-csarnokba (Halle) jutánk, mellynek egyik végén, valamelly előálladéktól (Vorsprung) fedezve, a' kapitány felesége két szenes serpenyőben készíté a' banditák vacsoráját. Az asszony minden eddig általam látott legszebb teremtmények egyike volt, 's reá bízták, hogy vizsgáljon meg, ha nem találkozik-e még testemen valami erő jóság.

Különfélét kérdezgetett ruházatom, hazám, szeretőm 's kivált ezen erdőbe vetődésem okai felől, 's végre feleletemre se várakozván, azt bizonyítá, hogy valaki mondta volna neki, hogy mi Angolyok valamennyin eretnekek, 's ördögösök volnánk, 's ez az oka, mért futkározunk an-

nyit a' világban minden czél és feltett szándék nélkül, — azért kívánná tudni, vallyon igaz volna-e, hogy mi ördögösök vagyunk.

Eszembe juta, hogy ezen babonás véleményt hasznomra fordíthatnám, 's ez okból a' félénk figyelmezőnek mindent össze vissza meséltem ama kék ármányok felől (*Blew devils, Vapeurs*), mellyek bennünk lakoznak, 's hogy miként kinozzák ők prédájokat, kiket gyakran annyira visznek, hogy végre magokat felakasztják, vagy vízbe fullasztják, és hogy a' gonosz lélek azonnal abba szokott rohanni, ki minket ölelni vagy megcsókolni akar. Remegve vonult vissza a' szegény asszony, megleégedett, hogy zsebhimet messziről mutatám neki, 's azonnal sieté amaz irtóztató felfedezést bejelenteni, hogy barlangjokba egy ördögöst hozának. Öröömre hallám, hogy a' mese ezen vad lelküeken-is fogott, 's reméllém, hogy használni fog, ha nem életemnek-is, legalább becsületemnek megmentésére.

Több apróságim közt, mellyeket zsebemből kiszedék, egy darab ópium-is találkozott, mit azon reggel vettem magamhoz, hogy egyik inasunk beteg szemére azzal valamely borítékot készítsek, de a' mit elutazásom előtt el nem végezhettem. Most már ebből-is remélhetém, hogy mostani állapotomban hasznomra fordíthatom. A' banditáné tudni kívánta, hogy mi lenne az; 's én mondtam neki, hogy az olly neme a' mézgának, melly, ha beveszi az ember bizonyos mennyiségben, meg mutatja mind azt az embernek álmában, minek jövődjére megkell rajta történni. (*Végz. köv.*)

ÉLETTÖRTÉNET.

Ország Ilona.

A' Gúthy Országhiak nemzetsége Szabolcs megyei Gúthy helységről eredett. Az Országh nevet következő történet szerzé nekik. Midőn Zsigmond király fogva tartott Maria hitese szabadítása végett magyar országba jönné, a' határon egy sereg gyermeket látott, kik régi szittya módon nyilakkal fegyverkezve katonásdit játszanak. Ama kérdésére, hogy kinek katonáji lennének, Mihály a' leg öregbik gyermek, ki a' sereg zászlótartója volt, ezt felelé: „Mi

az ország katonáji vagyunk, 's a' király ellenségeivel akarunk megvívni." Ezen bátor felelet meglepé a' királyt, 's azt, mint ártatlan gyermekek gondolkozási módját, jó előjelnek tartván, Budára sietett, hol az öszve gyűlt rendek az országot oltalmába ajánlák. Midőn az említett zászlótartó férjfi korát elérte, Zsigmond őtet jeles érdemeire nézve fő nemesei közé vette, tárnok mesterségre, nagy gazdagságra emelte, 's neki Ország h nevet adott, Corvin Mátyás alatt pedig nádorispán 's Kunok grófjává tétetett.

1544-ben halt meg II-dik Ország h László Nógrád 's Heves vármegyék főispánja, ki Petrovinai Pekry Anna hitesével nemzé Ilonát, Perényi Gábor Abauj vármegyei örökös főispán, és országbirónak házas társát. A' boldogtalan gondolkozású férj még boldogtalanabbá tette fiatal nőjét rendkívüli féltékenysége 's durva bánása által. Perényi különös felfuvalkodású ember volt, meghitt barátjai közt gyakran emlegeté, milly méltatlannak tartja ő, hogy valaha valaki feleségéhez csak hozzá-is nyuljon. Ez okból hitesét soha sem engedé valamelly vendégségbe menni, vagy ön asztalához ülni, más férjfi val beszélni, vagy reá pillantani, vagy az ablakon kinézni. Azért ha a' kegyetlen férj hazulról éltávozott, mindenkor megszokta jelelni az ablakot, hogy arról hazajövet megláthassa, vallyon nem nyitá-e azt meg távulléte alatt szerencsétlen felesége. Perényi csak ön magát szerette, 's becsülte, másokat megvetett. Midőn egykor beteg ágyban fekünnék, 's őtet ápoló, békétűrő felesége az éppen ott levő Semsey István nemes ifiat véletlenül ruhájával érintené, Perényi iszonyú haragra gyuladván ártatlan hitesét irtóztató szidalmazásokkal rágalmazta, sőt azonnal megparancsolta, hogy hiteszegett felesége a' pinczében valamelly üregbe befalaztassék, 's éhel halással bünhödjék. Ezen rettentő határozásáról azonban meghitt barátjai őtet ugyan lebeszéllették, de ama nemes ifiat elfogatta, 's nem sokára méreggel megétette.

A' vad férjfi végtére annyira ment, hogy, midőn halálát közelíteni érezné, azon ígéretre kívána feleségét venni, hogy férjének holta után soha többé házaságra ne keljen. A' veszélyt nem sejdítő asszony azt felelé, hogy kedves férjének ugyan még hosszú életet kíván, de ön jövődjöje

felől semmi bizonyost nem ígérhet, egyébiránt kérte, hogy asszonyi erkölcséről semmi aggódással, sőt legjobb reménységgel lenne. A' dühös szerelemföltő férj azonban ezen száraz ígérettel meg nem elégedett, és semmiképpen sem akará, hogy felesége nála tovább éljen. Ez okból Vit Jánost, házi orvosát magához hívatta, 's kivont karddal fengetődözött, hogy keresztül döfi őtet, ha csak azonnal felesége számára mérget nem készít. A' megrémült orvos engedett a' dühös beteg kérésének, 's ez kevéssel halála előtt csak ugyan megítatta feleségével a' gyilkos szert. Perényi nem sokára kiadá lelkét, a' hű feleség pedig kevéssel utánna elvesztvén tagjai, 's minden érzékeinek erejét Terebes várában 1569-ki Május 2-án végzé boldogtalan pályáját életének 32-ik évében, miután 17 kinos esztendőt töltött volna szerencsétlen házasságában. Eltemetteté a' sáros pataki vár templomában, hol sirfeletti írása számos erényeket tulajdonít neki.

Ilonának bátyja Ország Kristóf, familiájának utolsó ivadéka, 1567-iki Oct. 19-én halt meg, életének szinte 32-dik évében; rendetlen életmódja sietteté az ifjú ember halálát, 's gyermektelen hagyván-el özvegyét Zrinyi Ilonát, örök sirba vitte magával a' Gúthi Országhiak jeles nemzetségét.

II. JELES MONDÁS

Hajnal, és alkony. A' felkelő nap szép reményeket gerjeszt azon napra a' köz halandóban; az alkonyodó pedig borzasztó világításban mutatja neki a' megcsalatottakat: csak a' bölcsőbb kedvelynek (Gemüth) jelen-meg egyirányos tisztán minden világításban a' mulandóság képe, 's a' nyugodt elszánás méltósága. Fessler.

III. KÖLTÉSZET.

A' 13-ik szám alatti Barátsággra.

Egy Pénz, Bot, Eb, Bor barátja	Eb-barátja bizvást lehet,
A' minap felszóllamlott,	Mert bot vagyon kezében,
A' ki merőn megmutatja,	Mellyel szive szerint élhet
Hogy ő hova háramlott.	Mindig jámbor körében,
Négy neki a' fehér holló;	Kivált midőn verekedik
Mert pénz-bot-eb-bora van.	Főbe kapó borával,
Rút az ember fitymároló,	És hős lelke szenderedik
Ki az, mivel pénze van.	Dicső versenytusával.

Kis költői szabadsággal,
 Hazám tisztelt Hölgyei!
 Megfenyítém, más bírsággal
 Kimélték őt kegyei.
 Hol igaz barátság dobog
 Lelkes oldalbordák közt,
 Ott becsületérvés lobog,
 A' melly boros csint nem kezd.

E s z é k r ő l.

IV. VILÁGI TELEGRAF.

Görög czimer. A' mostani görög országnak királyi uj czimere egyirányosan csucsisított égszínű vértből (paizs) áll, mellyben a' görög ezüst kereszt lebeg, ennek közepén ismét egy vért látszik, mellyen a' bajor királyi háznak 21 rézsutnégszege (Raute), t. i. 11 ezüst 's 10 veres, nyugszik. A' királyi zárt koronát 's ország almáját viselő fő vért két koronás orosz lánytól tartatik, 's hermelinnel kerített királyi bibor sátorral vétetik körül, mellynek tejét korona ékesíti.

Lovagjáték. A' Nürnbergben őrkedő (garnisonirende) Ferencz császárról nevezett első lovas ezred osztályabeli tisztikar Martzius 29-kén egy lovas pályázást (carroussel) tartott Hailbronner major vezérlete alatt, melly a' nézőjáték ujsága által egybe csalt számos közönségnek sok gyönyörűséget szerzett. A' többi közt eredeti tekintetet nyujta az, midőn a' lovagi gyakorlatok végzetével valamennyi részvevő pályázók a' Dámák számára rendelt sátor felé nyargalának, míg az alatt hátok megett a' legénység magosra emelt ágak által egy erdőt hevenyezett (improvisált). Az egész mulatságnak nyájas napvilág kedveze.

Elégett szorgalmi szekér. Montelimart környékén (déli francia országban) nem régiben egy gyorsseker (diligence) égett-el az ország ut közepén. A' tűz egyik utazó gondatlanságából támadott, ki a' kocsiban dohányozott. A' sebes szél csak hamar legnagyobb lángokká nevelé a' szikrát; ide járult, hogy a' tűz által elijesztett lovak iszonyú sebeséggel ragadván a' kocsit, minden oltás lehetetlen volt. Az utazók csak nagy bajjal menthették magukat, de a' sok podgyász a' lángok áldozatja maradt.

Indiai Pagód. Londonban jelenleg egy valóságos Pagode (indiai bálványtemplom) találtatik, mellyet Ceylonból egy singalesi ember hozott volt! — De mi módon mozdítá ki helyéből a' templomot, 's miképpen hozta azt angoly országba, arról hallgat a' tudósítás.

Leány 's férjfi egy személyben. A' westminsteri halotti biztosok nem régiben furesa zavarba estek. Bizonyos Miss Elise Edwards, ki egyébiránt tetszése szerint még három, vagy négy nevet szokott magának adni, rögtön meghalván, minthogy semmi ro-

kona se volt, Guy kórházába vitették. Mint lepettek-meg azonban az orvosok, midőn a' Misst férjfi személynek találták. A' stá:ustitoknak parancsára a' halotti vizsgálók-is megtekinték. A' személy külseje 17 esztendő's ifiúra mutatott; de képronásai egészen asszonyiak, 's haja 2 lábnyi hosszú volt. — Nehány leveleket-is mutattak elő, mellyeket a' megholtnak szobájában találtak, mellyek szerint szeretőjével ő leggyengédebb kifejezésekben levelezett. Az egyik vizsgáló már nem tarthatá magát 's felkiálta: „Nézzétek csak e' hosszú haját 's e' kifurt füleket! a' legfurcsább eset, mellyet valaha láttam; alig hihetek érzékimnek.“

V. NEVETTETŐ PILULÁK.

Egy parasztnak fija keresztül futván az iskolákat arra birta atyját, hogy szerezze-meg neki Bode astronomiáját. — Nehány napok mulva kérdezi a' fijának vélt tudóságában büszkélkedő atya, hogy mennyire ment már ama felséges tudományban? „Bizony még semmire kedves apám Uram!“ — — „Hogy hogy, hiszen éjjel nappal mindig a' mezőkön sétálsz könyveddel“ — — „Ugy ám, de az a' baj, hogy nappal, mikor olvashatok, a' csillagokat nem látom; éjjel pedig, mikor elég csillagot látok, a' betűket nem látom.“

Nagy Ignátz.

A' mostani mult pesti vásárra feljött idegenek közt Istók előszer volt Pesten. 'S miután a' nagy épületeken és czifra embereken sokáig bámészkodott, a' Duna partjához ért. Merően nézé darab ideig a' széles hátú folyamot, és a' felette méltóságosan álló Gellért ormát, 's mig kemény markán a' kurta szárú pipát tactusra veregetné-ki, fejcsóválva kiálta fel: „Ej, ej! csak dévaj embör az a' mi Nótárosunk; azt mondi vala, hogy a' Duna a' Szent Gellért hegye alatt folyik-el; pedig éme! csak mellette csobikol.

Muki.

M... uracs különös rabja az ugy nevezett módi beszédnek, ki boldogtalannak érzi magát ha „tetszett, méltóztatott, van szerencsém,“ és t. e' f. fél óráig haladó beszédében legalább-is másfél százszor nem görditheti-le piros ajkairól. A' mult Martiusban szép kedvesével zápor eső alkalmával S... városa padlőin hazasietvén, hölgye szerencsétlen lépés következtében a' sárba esett. Hevenyében komoly arccal kérdi az uracs: „Még méltóztatik mondani a' mamának, hogy eltetszett esni a' sárba?“

Kérdő rejtvény.

- 1) Mellyik juhnak boros mindig a' feje?
- 2) Mellyik ló alszik szüntelen csak pók mellett?

Előbbi rejtvény: A b a u j.

Szerkezi Róthkrepf Gábor, halpiarcz 86. szám.

Nyomt. Trattner-Károlyi, urak utszája 612.